

Høring randzonenloven

Private – standard 2

- Morten Bang Jensen
- Jeppe Bang Jensen

KOPI

Til:
FødevarerErhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

Drifts- og Erhvervsministeriet
Erhvervs- og Vækstministeriet

14 JAN 2011

3105-09-261
134

Omfang af randzoner.

Det fremgår af det politiske forlig at randzonerne skal omfatte 50.000 hektar landbrugsjord. Vi mener, at som forslaget er fremlagt, er det meget lidt sandsynligt at arealet kun bliver 50.000 hektar. Det fremgår ikke af forslaget, hvordan man er kommet frem til de 50.000 hektar, der er intet kortmateriale eller lignende der sandsynliggøre dette areal. Vi mener arealet med randzoner efter forslaget vil beløbe sig til ca. 75.000 – 80.000 hektar.

Blot et lille regneeksempel der kan illustrere dette.

Ifølge By- og Landskabsstyrelsens svar til Folketingets partier er der ca. 65.555 km vandløb i Danmark. Efter forslaget skal der etableres bræmmer ved samtlige vandløb med få undtagelser. Ca. 65 % af jorden i Danmark er dyrket med almindeligt landbrug (korn, frø og grovfoder incl. græs). Hvis det er 65 % af vandløbene der ligger ved landbrugsjord, så ser regnestykket således ud: $65.555 \times 20 = \text{ca. } 130.000 \text{ hektar} \times 65 \% = 84.500 \text{ ha} - 17.000 \text{ ha} (4 \times 42.607 \text{ km} - 2 \text{ m bræmme}) = \text{randzone areal på mindst } 67.500 \text{ ha}$. Dertil kommer randzonerne omkring søerne med over 100 kvm. vandflade. I Danmark er der ca. 120.000 søer, der er større end 100 kvadratmeter ifølge Fiskepleje.dk, der er 600 søer, der er større end 5 hektar.

Rådighedsindskrænkning.

Af lovforslaget fremgår det at arealet i randzonen ikke må dyrkes som almindeligt landbrug, der må ikke jordbehandles, gødes eller sprøjtes. Dvs. at arealet i realiteten tages ud af dyrkning for de enkelte landbrug. Ligeledes kan arealet ikke regnes med som harmoniareal i forbindelse med husdyrbrug. Vi mener det er en meget kraftig rådighedsindskrænkning for arealet, som fjerner det oprindelige formål med dyrkning af arealet med fødevarer. Landbrugene fratages jord til almindelig dyrkning. Jorden er oprindeligt erhvervet til dette formål og finansieret som sådan. Jordværdien forringes tilsvarende.

Harmoni og randzonerne.

For nogle husdyrbrug kan lovforslaget reducere harmoniarealet med åbenbart op til 5%, alt afhængig af vandløbenes længde og antal af søer med mere end 100 kvm vandflade på ejendommen. For at opretholde den godkendte produktion på disse landbrug, skal erhverves og miljøgodkendes tilsvarende areal, eller produktionen skal tilsvarende reduceres med tab af dækningsbidrag til følge.

5% for at undgå ekspropriation – summen af indgreb på den enkelte ejendom.

Vi forstår ikke begrænsningen på 5% som randzone på den enkelte bedrift. Det har ingen faglig relevans i forhold til miljøet i og omkring vandløbene. Vi mener ikke, at man kan begrunde behovet for randzoner med beskyttelse af vandmiljøet, for derefter, på strækninger, give mulighed for at næsten undgå at etablere randzone. På denne måde kan man komme til at stå i en situation hvor, der ved samme vandløb, skal være forskelle randzone ved de to bredder på vandløbet eller søen. Man kan også komme til at stå i den situation, at der, hvor der er størst behov, bliver randzonen for smal til beskyttelse af vandmiljøet.

For os at se er forslaget om et max på 5% randzone pr. bedrift, blot et forsøg på at undgå, at randzonen skal få karakter af ekspropriation efter grundlovens § 73, i forhold til ejendomsrettens beskyttelse.

Vi mener at lovgivningen omkring grøn vækst og vandplaner, fremsættes som drypvis lovgivning, åbenbart så den kumulative effekt af lovgivningen ikke får karakter af ekspropriation for den enkelte bedrift.

Har man tænkt situationen igennem, at staten taber en sag om ekspropriation i anledning af vandplanerne og de forskellige lovforslags gennemførelse? Der er intet beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget om betragtninger om ekspropriation? Vi foreslår, at staten forligger spørgsmålet for Kammeradvokaten med vurdering af risikoen for, at indgrebene kan betragtes som ekspropriation.

Faglig baggrund miljø p-indeks – varieret bredde i forhold til miljø.

Ser man på lovforslaget i forhold til beskyttelse af vandmiljøet, mener vi ikke, at en fastlagt bræmme på 10 meter ved alle vandløb er det korrekte. Beskyttelse af vandmiljøet med bræmmer, kan kun ske ved varierende bredde på randzonen. Forskellige arealer ud til vandløb og søer kræver forskellige beskyttelses-bredde. Der er f.eks. lavet meget forskning i fosforindeks for arealer ved vandløb og nødvendig beskyttelse af vandmiljøet i forbindelse med disse arealer. Igen strider max 5% areal pr. bedrift imod al faglighed og beskyttelse af vandmiljøet.

Der mangler dokumentation for den miljømæssige effekt. Der er ikke sammenhæng mellem lovforslagets indhold og behovet for beskyttelse af vandmiljøet. Som fremlagt er lovforslaget ikke en del af en målrettet beskyttelse af vandmiljøet; men mere et forslag om naturgenopretning. Forslaget er derfor heller ikke et forslag, som er målrettet indsats for vandmiljøet i forhold til Vandrammedirektivet.

Erstatning kontra løbende compensation.

Der er ikke i forbindelse med lovforslaget stillet en fuld erstatning i udsigt for det omhandlede areal. Der foreslås en løbende compensation efter landdistriktsprogrammet. Der er ikke sat åremål på denne compensation, compensationen kan politisk besluttes at reduceres eller helt bortfalde. Vi mener, at der skal sikres fuld erstatning for rådighedsindskrænkningen. Vi mener, at de forslåede randzoner er et indgreb mod ejendomsrettens kerne, som skal erstattes som ved sædvanlig ekspropriation efter grundloven. Særligt når man ser på omfanget for den enkelte bedrift, og det ses i sammenhæng med yderligere rådighedsindskrænkning i forbindelse med vandplanerne.

Undersøgelser inden ikrafttræden.

Vi vil kritisere, at man sender lovforslaget i høring uden, at man kender konsekvenserne af lovens gennemførelse og de, i bemærkningerne til lovforslaget omtalte, manglende undersøgelser. Der vides ikke, hvor stort arealet med randzoner bliver. Arealet med 2 meter randzoner kendes ikke, da de endnu ikke er kortlagt i mange kommuner. Der er ikke lavet beregninger på hvor meget max-kravet på 5 % pr. bedrift vil reducere randzonearealet.

2 meter bræmmer ikke fastlagt i Danmark - usikkerhed om høj målsætning og naturlige vandløb.

Ingen i Danmark ved, hvor mange hektar der omfattes af 2 meter bræmme efter vandløbslovens § 69. Dette er aldrig kortlagt og fortolkningen i kommunerne er forskellig. Det er stor usikkerhed om begrebet i vandløbsloven § 69 om, at 2-meter bræmme skal gælde højt målsatte vandløb og naturlige vandløb. Er et B-nul målsat vandløb et højt målsat vandløb? Hvad er et naturligt vandløb? Skal der ikke være 2 meter bræmme på et C-målsat vandløb?

Vi mener faktisk ikke, at man kan straffe lodsejere langs vandløb for manglende overholdelse af 2 meter bræmme ved krydsoverensstemmelse i forhold til Nitratdirektivet, da kortlægningen mangler i de fleste kommuner. Lodsejere har ikke mulighed for at orientere sig om hvor 2 meter bræmme gælder. På samme måde som man ikke kan yde tilskud til randzoner fra EU's kasse uden kortlægning af randzonerne omhandlende i dette lovforslag.

Muligheden for at dyrke flerårige energiafgrøder i randzonen.

Vi har svært ved at vurdere om der reelt bliver muligt at dyrke flerårige energiafgrøder i den foreslåede randzone, både fagligt og politisk.

Fagligt set skal, i følge forslaget, det ske uden brug af ukrudtsmidler og gødning, hvilket i sig selv kan give problemer med etablering af den flerårige energiafgrøde og ødelægge økonomien for lodsjerne.

Som det fremgår af forslaget, skal anden lovgivning og udpegning overholdes ved etablering af energiafgrøder langs vandløb. Der er samtidig mange politiske kræfter i Danmark, der vil gøre alt for at undgå en sådan tilplantning med flerårige energiafgrøder langs vandløbene.

Vi mener, på denne baggrund, at etablering af flerårige energiafgrøder i randzonen bliver meget begrænset og næppe vil være rentabelt for ret mange lodsejere.

Generelt om lovforslaget.

Vi mener lovforslaget og høring burde afvente de nærmere kortlægninger og undersøgelser.

Vi mener randzonearealet skal erstattes fuldt ud i forhold til den pålagte rådighedsindskrænkning.

Vi mener den omtalte kompensation er usikker og ikke beskrevet tilstrækkeligt og burde i givet fald sikres som en 20 årig ordning med pristalsreguleret tilskud.

Vi mener, man med lovforslaget blander beskyttelse af vandmiljøet og naturgenopretning sammen, uden at kende konsekvensen af hvad der er hvad og uden at sikre vandmiljøet.

Vi kan ikke se det faglige grundlag for vandmiljøbeskyttelsen, med det manglende kendskab til omfanget af randzoner, manglende kortlægning og undersøgelser og muligheder for undtagelser efter lovforslaget.

Vi mener ikke den enkelte berørte lodsejer har mulighed for at tage stilling til lovforslaget, når man ikke kan orientere sig om, hvor loven kommer til at gælde.

Vi mener ikke det er rimeligt, at sende en lov af dette omfang og med de usikkerheder, der er i lovforslaget, i høring over en juleferie, hvor også jurister og andre medarbejdere i ministeriet, som har med lovforslaget at gøre, holder ferie.


Afsluttende bemærkninger.

Vi afventer svar på vores bemærkninger inden lovforslagets endelige vedtagelse. Afgives der ikke svar til vores bemærkninger, modtager vi meget gerne Fødevarerhvervs begrundelse herfor.

Nærværende sendes pr. mail dags dato.

Nærværende indsendes også pr. brev den 8. januar med underskrifter af undertegnede.

Således foranlediget

Med venlig hilsen 

Morten Bang Jensen

Biskopstorps hovedgaard

Skellerupvej 10a

5540 Ullerslev

Tlf 65353433/40349433

Til:
FødevareErhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

KOPI

Ordningsnummer for landbrugsstyrelsen
Arkivnummer

10 JAN 2011

3105-09-261

123

Omfang af randzoner.

Det fremgår af det politiske forlig at randzonerne skal omfatte 50.000 hektar landbrugsjord. Vi mener, at som forslaget er fremlagt, er det meget lidt sandsynligt at arealet kun bliver 50.000 hektar. Det fremgår ikke af forslaget, hvordan man er kommet frem til de 50.000 hektar, der er intet kortmateriale eller lignende der sandsynliggøre dette areal. Vi mener arealet med randzoner efter forslaget vil beløbe sig til ca. 75.000 – 80.000 hektar.

Blot et lille regneeksempel der kan illustrere dette.

Ifølge By- og Landskabsstyrelsens svar til Folketingets partier er der ca. 65.555 km vandløb i Danmark. Efter forslaget skal der etableres bræmmer ved samtlige vandløb med få undtagelser. Ca. 65 % af jorden i Danmark er dyrket med almindeligt landbrug (korn, frø og grovfoder incl. græs). Hvis det er 65 % af vandløbene der ligger ved landbrugsjord, så ser regnestykket således ud: $65.555 \times 20 = \text{ca. } 130.000 \text{ hektar} \times 65 \% = 84.500 \text{ ha} - 17.000 \text{ ha}$ (4 x 42.607 km- 2 m bræmme) = randzone areal på mindst 67.500 ha. Dertil kommer randzonerne omkring søerne med over 100 kvm. vandflade. I Danmark er der ca. 120.000 søer, der er større end 100 kvadratmeter ifølge Fiskepleje.dk, der er 600 søer, der er større end 5 hektar.

Rådighedsindskrænkning.

Af lovforslaget fremgår det at arealet i randzonen ikke må dyrkes som almindeligt landbrug, der må ikke jordbehandles, gødes eller sprøjtes. Dvs. at arealet i realiteten tages ud af dyrkning for de enkelte landbrug. Ligeledes kan arealet ikke regnes med som harmoniareal i forbindelse med husdyrbrug. Vi mener det er en meget kraftig rådighedsindskrænkning for arealet, som fjerner det oprindelige formål med dyrkning af arealet med fødevare. Landbrugene fratages jord til almindelig dyrkning. Jorden er oprindelig erhvervet til dette formål og finansieret som sådan. Jordværdien forringes tilsvarende.

Harmoni og randzonerne.

For nogle husdyrbrug kan lovforslaget reducere harmoniarealet med åbenbart op til 5%, alt afhængig af vandløbenes længde og antal af søer med mere end 100 kvm vandflade på ejendommen. For at opretholde den godkendte produktion på disse landbrug, skal erhverves og miljøgodkendes tilsvarende areal, eller produktionen skal tilsvarende reduceres med tab af dækningsbidrag til følge.

% for at undgå ekspropriation – summen af indgreb på den enkelte ejendom.

Vi forstår ikke begrænsningen på 5% som randzone på den enkelte bedrift. Det har ingen faglig relevans i forhold til miljøet i og omkring vandløbene. Vi mener ikke, at man kan begrunde behovet for randzoner med beskyttelse af vandmiljøet, for derefter, på strækninger, give mulighed for at næsten undgå at etablere randzone. På denne måde kan man komme til at stå i en situation hvor, der ved samme vandløb, skal være forskelle randzone ved de to bredder på vandløbet eller søen. Man kan også komme til at stå i den situation, at der, hvor der er størst behov, bliver randzonen for smal til beskyttelse af vandmiljøet.

For os at se er forslaget om et max på 5% randzone pr. bedrift, blot et forsøg på at undgå, at randzonen skal få karakter af ekspropriation efter grundlovens § 73, i forhold til ejendomsrettens beskyttelse.

Vi mener at lovgivningen omkring grøn vækst og vandplaner, fremsættes som drypvis lovgivning, åbenbart så den kumulative effekt af lovgivningen ikke får karakter af ekspropriation for den enkelte bedrift.

Har man tænkt situationen igennem, at staten taber en sag om ekspropriation i anledning af vandplanerne og de forskellige lovforslags gennemførelse? Der er intet beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget om betragtninger om ekspropriation? Vi foreslår, at staten forligger spørgsmålet for Kammeradvokaten med vurdering af risikoen for, at indgrebene kan betragtes som ekspropriation.

Faglig baggrund miljø p-indeks – varieret bredde i forhold til miljø.

Ser man på lovforslaget i forhold til beskyttelse af vandmiljøet, mener vi ikke, at en fastlagt bræmme på 10 meter ved alle vandløb er det korrekte. Beskyttelse af vandmiljøet med bræmmer, kan kun ske ved varierende bredde på randzonen. Forskellige arealer ud til vandløb og søer kræver forskellige beskyttelses-bredde. Der er f.eks. lavet meget forskning i fosforindeks for arealer ved vandløb og nødvendig beskyttelse af vandmiljøet i forbindelse med disse arealer. Igen strider max 5% areal pr. bedrift imod al faglighed og beskyttelse af vandmiljøet.

Der mangler dokumentation for den miljømæssige effekt. Der er ikke sammenhæng mellem lovforslagets indhold og behovet for beskyttelse af vandmiljøet. Som fremlagt er lovforslaget ikke en del af en målrettet beskyttelse af vandmiljøet; men mere et forslag om naturgenopretning. Forslaget er derfor heller ikke et forslag, som er målrettet indsats for vandmiljøet i forhold til Vandrammedirektivet.

Erstatning kontra løbende kompensation.

Der er ikke i forbindelse med lovforslaget stillet en fuld erstatning i udsigt for det omhandlende areal. Der foreslås en løbende kompensation efter landdistriktsprogrammet. Der er ikke sat åremål på denne kompensation, kompensationen kan politisk besluttes at reduceres eller helt bortfalde. Vi mener, at der skal sikres fuld erstatning for rådighedsindskrænkningen. Vi mener, at de forslåede randzoner er et indgreb mod ejendomsrettens kerne, som skal erstattes som ved sædvanlig ekspropriation efter grundloven. Særligt når man ser på omfanget for den enkelte bedrift, og det ses i sammenhæng med yderligere rådighedsindskrænkning i forbindelse med vandplanerne.

Undersøgelser inden ikrafttræden.

Vi vil kritisere, at man sender lovforslaget i høring uden, at man kender konsekvenserne af lovens gennemførelse og de, i bemærkningerne til lovforslaget omtalte, manglende undersøgelser. Der vides ikke, hvor stort arealet med randzoner bliver. Arealet med 2 meter randzoner kendes ikke, da de endnu ikke er kortlagt i mange kommuner. Der er ikke lavet beregninger på hvor meget max-kravet på 5 % pr. bedrift vil reducere randzonearealet.

2 meter bræmmer ikke fastlagt i Danmark - usikkerhed om høj målsætning og naturlige vandløb.

Ingen i Danmark ved, hvor mange hektar der omfattes af 2 meter bræmmen efter vandløbslovens § 69. Dette er aldrig kortlagt og fortolkningen i kommunerne er forskellig. Det er stor usikkerhed om begrebet i vandløbsloven § 69 om, at 2-meter bræmmen skal gælde højt målsatte vandløb og naturlige vandløb. Er et B-nul målsat vandløb et højt målsat vandløb? Hvad er et naturligt vandløb? Skal der ikke være 2 meter bræmme på et C-målsat vandløb?

Vi mener faktisk ikke, at man kan straffe lodejere langs vandløb for manglende overholdelse af 2 meter bræmme ved krydsoverensstemmelse i forhold til Nitratdirektivet, da kortlægningen mangler i de fleste kommuner. Lodejere har ikke mulighed for at orientere sig om hvor 2 meter bræmmen gælder. På samme måde som man ikke kan yde tilskud til randzoner fra EU's kasse uden kortlægning af randzonerne omhandlende i dette lovforslag.

Muligheden for at dyrke flerårige energiafgrøder i randzonen.

Vi har svært ved at vurdere om der reelt bliver muligt at dyrke flerårige energiafgrøder i den foreslåede randzone, både fagligt og politisk.

Fagligt set skal, i følge forslaget, det ske uden brug af ukrudtsmidler og gødning, hvilket i sig selv kan give problemer med etablering af den flerårige energiafgrøde og ødelægge økonomien for lodsjerne.

Som det fremgår af forslaget, skal anden lovgivning og udpegning overholdes ved etablering af energiafgrøder langs vandløb. Der er samtidig mange politiske kræfter i Danmark, der vil gøre alt for at undgå en sådan tilplantning med flerårige energiafgrøder langs vandløbene.

Vi mener, på denne baggrund, at etablering af flerårige energiafgrøder i randzonen bliver meget begrænset og næppe vil være rentabelt for ret mange lodejere.

Generelt om lovforslaget.

Vi mener lovforslaget og høring burde afvente de nærmere kortlægninger og undersøgelser.

Vi mener randzonearealet skal erstattes fuldt ud i forhold til den pålagte rådighedsindskrænkning.

Vi mener den omtalte kompensation er usikker og ikke beskrevet tilstrækkeligt og burde i givet fald sikres som en 20 årig ordning med pristalsreguleret tilskud.

Vi mener, man med lovforslaget blander beskyttelse af vandmiljøet og naturgenopretning sammen, uden at kende konsekvensen af hvad der er hvad og uden at sikre vandmiljøet.

Vi kan ikke se det faglige grundlag for vandmiljøbeskyttelsen, med det manglende kendskab til omfanget af randzoner, manglende kortlægning og undersøgelser og muligheder for undtagelser efter lovforslaget.

Vi mener ikke den enkelte berørte lodsejer har mulighed for at tage stilling til lovforslaget, når man ikke kan orientere sig om, hvor loven kommer til at gælde.

Vi mener ikke det er rimeligt, at sende en lov af dette omfang og med de usikkerheder, der er i lovforslaget, i høring over en juleferie, hvor også jurister og andre medarbejdere i ministeriet, som har med lovforslaget at gøre, holder ferie.

Afsluttende bemærkninger.

Vi afventer svar på vores bemærkninger inden lovforslagets endelige vedtagelse. Afgives der ikke svar til vores bemærkninger, modtager vi meget gerne FødevarerErhvervs begrundelse herfor.

Nærværende sendes pr. mail dags dato.

Nærværende indsendes også pr. brev den 8. januar med underskrifter af undertegnede.

Således foranlediget

Med venlig hilsen

Jeppe Bang Jensen



Elingevej 34b

5853 Ørbæk

tlf 31201900